

Zpráva ze služební cesty

Zprávu ze služební cesty předkládá: Applová Romana, Kelnarová Zuzana

Účel cesty: **European Conference on Information Literacy (ECIL)**, Istanbul, Turecko

Termín: 21.-25.10.2013

Ve dnech 22.-25.10.2013 jsme se s kolegyní Romanou Applovou zúčastnily konference s názvem **European Conference on Information Literacy (ECIL)**, která se konala v Istanbulu. Účast na konferenci byla hrazena z projektu: „**Natura: vědecké informační zdroje přírodních věd**“ **CZ.1.05/3.2.00/12.0228** (v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (VaVpl)).

Mezinárodní konference **ECIL** se zúčastnilo celkem 367 účastníků z 59 zemí světa a byla organizována oddělením Department of Information Management **Hacettepe University** (Turecko) a Department of Information and Communication Sciences na **Zagreb University** (Chorvatsko). Tato mezinárodní konference byla podpořena Turkish National Commission for **UNESCO** a Information Literacy Section of **IFLA**.

Hlavním posláním konference bylo sdílení a prezentování znalostí v oblasti informační gramotnosti, mediální gramotnosti a celoživotní vzdělávání. Konference **ECIL** si klade za cíl přizvat k diskusi nejenom odborné knihovníky, ale i výzkumné pracovníky, informační profesionály, mediální odborníky, pedagogy, politiky, zaměstnavatelé a všechny ostatní spřízněné osoby z celého světa. Cílem tedy byla výměna znalostí a zkušeností, prodiskutování aktuálních otázek, současný vývoj, problémy, teorie a příklady dobré praxe.

Konference se konala v prostorách vojenského muzea a odehrávala se souběžně ve 4 sálech a 2 přilehlých místnostech, kde probíhaly workshopy. V sálech probíhaly standardně přednášky, v jednom ze sálů vždy byla i sekce zaměřená na Best Practices (příklady dobré praxe) a tzv. PechaKucha, což byly krátké 6 minutové prezentace na různá témata souvisejí zpravidla s prezentací projektů různých knihoven. Smyslem PechaKucha je, aby prezentace byly co nejnutnější, aby dokázaly udržet pozornost posluchačů, slidy na prezentaci se střídají po 20 sekundách, takže je opravdu důležité prezentovat pouze podstatné informace. Oficiálně byla konference ECIL zahájena 22.10. v 9:15 proslovem Indrajita Banerjeeho a Maria-Carme Torras Calvo ze spolupořadatelských organizací UNESCO a IFLA. Program konference ECIL probíhal denně od 8:30 přibližně do 18:00 – 19:00.

Z důvodu skutečně nabitého programu jsme se nemohly s kolegyní zúčastnit všech přednášek, takže jsme si obvykle vybraly jen některé z nich, nejvíce nás zaujaly příklady dobré praxe a sekce PechaKucha, která byla skutečně nabitá nápady a doporučeními. Důležitým poznátkem celé konference bylo, že se na celém světě v oblasti informační gramotnosti (dále jen IG) a vzdělávání uživatelů řeší tytéž problémy (jen s drobnými lokálními rozdíly), a tak se IG skutečně stává problémem globálním.

Každý den se v jednotlivých místnostech řešily odlišné problematiky, hned první den se věnovala pozornost správné terminologii, standardům, změnám definicí v důsledku proměňující se doby, médiím i technice, se kterými uživatelé pracují. Zvýšená pozornost byla věnována také budoucímu vývoji pojmu IG, co lze pod tímto pojmem vše zastřešit, jestli by nemělo dojít k změně tohoto pojmu a nepracovat

raději s termínem Mediální a informační gramotnost. Celkově se řešila i budoucnost knihovnictví a informačních studií.

V rámci sekce Best Practices jsme měli možnost sledovat, jak probíhá vzdělávání v knihovnách napříč celým světem (příspěvky byly i z méně tradičních destinací jako je Bangladéš, Nigérie, Filipíny, Botswana nebo Pakistan) a to nejenom v knihovnách univerzitních, ale i v knihovnách městských, školních a v knihovnách při pracovištích jako jsou nemocnice nebo nadnárodní podniky. Pozornost se v dnešní době soustřeďuje hlavně na zaujetí uživatele, a proto se knihovny snaží své služby zatraktivňovat, kurzy pořádají v e-learningovém prostředí, využívají mobilních služeb, aplikací, storytellingu a her (Game Based Learning), více zapojují uživatele do chodu knihovny a snaží se pružněji reagovat na jejich měnící se potřeby.

Na konferenci **ECIL** bylo předneseno také hodně příspěvků, které prezentovaly výzkumy v rámci vysokoškolských či středoškolských knihoven a uživatelského chování, čímž se rovněž cesta k pochopení uživatelských potřeb podstatně rozvíjí. Knihovny stále bojují se zažitými předsudky uživatelů, že v knihovnách jsou pouze knihy a personál není schopen studentům / zaměstnancům / vyučujícím pomoci s řešením jejich problémů. Z četných výzkumů také vyplývá další obecně známý problém a tím je nevyužívání profesionálních rešeršních systémů. Uživatelé knihoven se stále spoléhají na Google jakožto všemocný nástroj a o existenci databázových systémů s vědeckými a odbornými informacemi se nedozvědí buď vůbec, nebo až v posledních ročnících. Knihovny stále musí bojovat o své místo, přesvědčovat vedení univerzit, škol či měst, že mají co nabídnout, že mohou přinést zvýšení potenciálu, prohloubení znalostí.

Dalším velkým tématem byla tematika IG v distančním vzdělávání, využívání online nástrojů, tutorialů, webinářů, open online kurzů k zvýšení IG studentů. Cenným tématem byl také blok věnovaný zavedení IG kurzů do kurikul a přesvědčení vedení školy o potřebnosti právě těchto kurzů pro studenty. Důležitou cílovou skupinou jsou také znevýhodnění studenti, takže i tato sekce obsahovala celou řadu cenných rad a návrhů na zlepšení situace v této oblasti. Pozornost byla věnována také různým průřezovým tématům a kompetencím jako jsou: občanská gramotnost, digitální gramotnost, vědecká gramotnost, zdravotní gramotnost, vizuální gramotnost, metagramotnost nebo e-gramotnost.

Z České republiky přednesly své příspěvky Hana Landová, Ludmila Tichá a Lenka Běhounková (název příspěvku „Information Literacy in the Czech republic: A Territory for Theory, Practice and Co-Operation“), dále z Masarykovy univerzity Iva Zadražilová a Pavla Kovářová (s příspěvkem „The Influence of Technological Changes on the Definition of Information Literacy“) a v rámci PechaKucha sekce ještě prezentovaly své kurzy na MU Gabriela Šimková, Pavlína Mazáčová (kurz Kreativní práce s informacemi), znovu Iva Zadražilová (Kurz práce s informacemi) a z VUT Petra Dědičová. V sekci posterů prezentovali z Česka své poznatky Jan Zikuška (projekt CEINVE) a Pavla Kovářová („Information Literacy as the Prevention of a Misuse of Digital Footprints“).

V Olomouci dne 1.11.2013

Mgr. Romana Applová

PhDr. Zuzana Kelnarová

Obrazová příloha

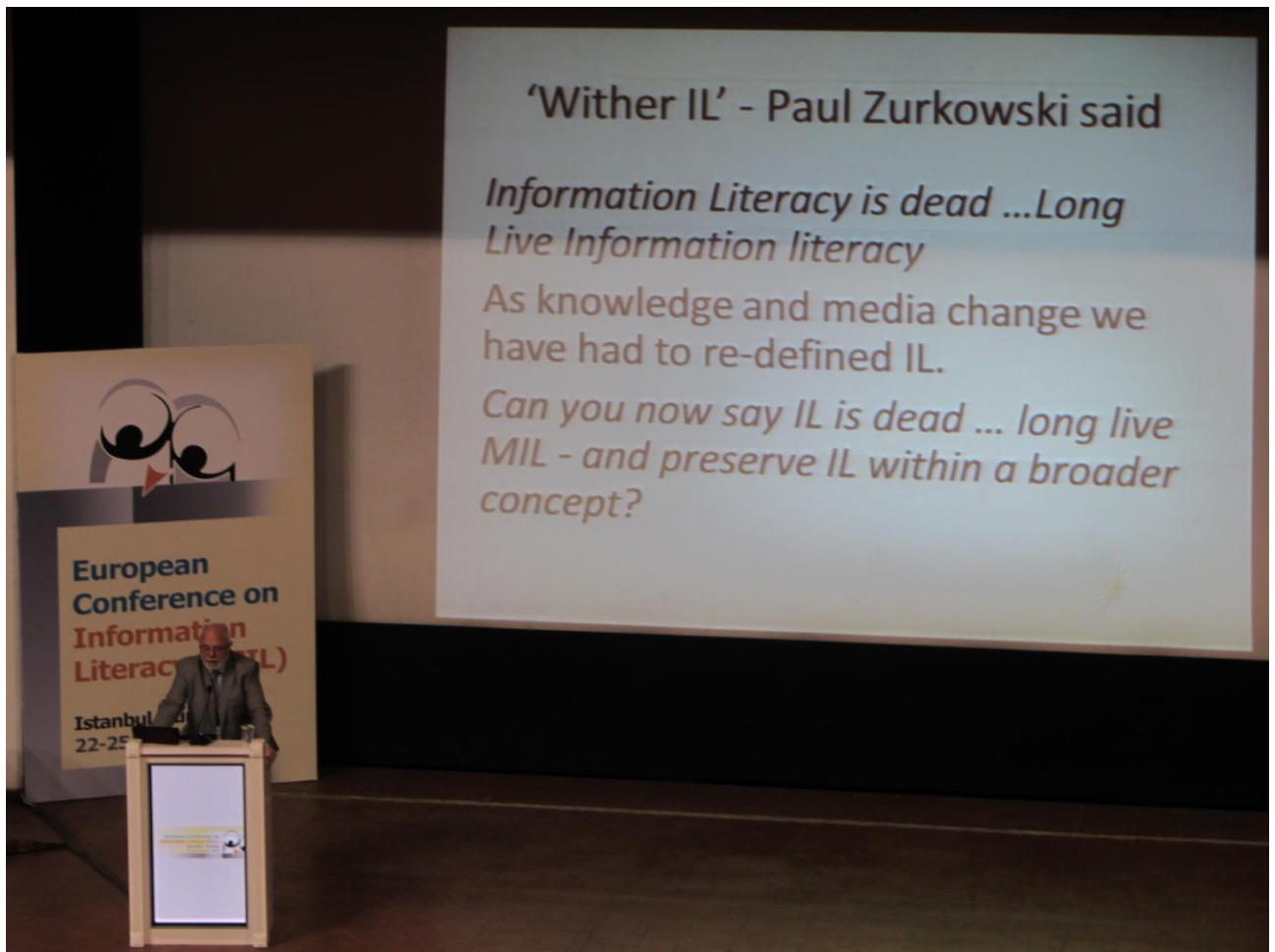
Zahajovací proslov Maria-Carme Torras Calvo a Evgeny Kuzmina s názvem „Productive Partnerships to Promote Media and Information Literacy for Knowledge Societies: IFLA and UNESCO’s Collaborative Work“

Gabriela Šimková a Pavlína Mazáčová s příspěvkem v rámci PechaKucha sekce „Face-to-Face Training of Information Literacy at Masaryk University“

Christine Susan Bruce s příspěvkem s názvem „Information Literacy Research and Practice: An Experimental Perspective „

Ralph Catts s příspěvkem „Whither goes Information Literacy?“ – A Rapporteur Report